

EKİNOKOK KİSTİ ECHINOCOCCOSIS

KISA BİLGİ NOTU

Ülkemizde ekinokok parazitinin Echinococcus granulosus ve Echinococcus multilocularis türleri görülmektedir.

Echinococcus granulosus:

Erişkin parazit köpeklerin ince bağırsaklarının ilk bölümlerinde yaşar. Parazit köpeklerden başka kurt, çakal, tilki ve kedilerde de bulunur.

Parazitin larva formu, yani **hidatik kist** ise sığır, koyun, keçi, insan dâhil tüm memelilerin, yoğun olarak karaciğer ve akciğerinde, nadir olarak da kalp, dalak gibi organlarında hidatik kiste neden olur.

Bu parazitte enfekte olmuş köpekler, parazitin yumurtalarını dışkılarıyla dışarıya atarlar. Enfekte köpekler anal bölgelerini yalarken dil ve burun bölgelerine parazit yumurtalarını bulaştırırlar. Parazit buralardan da köpeklerle temasta olan insan ve eşyalara bulaşır. Aynı şekilde parazit yumurtası ile bulaşık meralarda otlayan hayvanlar veya bulaşık bostanlarda yetiştirilen maydanoz, marul gibi sebze ve diğer çiğ olarak tüketilen ve yeterince yıkanmamış ürünlerle insan ve hayvanlara yumurtaları ağız yoluyla geçer.

Bu şekilde alınarak yutulan yumurtalar mide asidi etkisiyle erir ve serbest kalan larva ince bağırsağın ilk kısmına ve oradan vena porta (karaciğere ait kan damarı) yoluyla karaciğere yerleşir.

Kan ve lenf yoluyla taşınan larvalar akciğer, kalp, böbrek, dalak, göz ve beyine de yerleşebilir.

Normalde küresel olan kistler bir basınca maruz kalmışsa ovalleşebilir. Büyüklükleri ise 5-10 cm çapında olabilmekle beraber daha büyük kistler de görülebilmektedir.

Echinococcus multilocularis:

Echinococcus granulosus'dan daha küçük bir türdür. Erişkin parazit köpek, kedi ve tilkilerin ince bağırsaklarına yerleşir.

Parazitin larva formu, yani **alveolar kist**; başlıca tarla fareleri, insan ve diğer memelilerde bulunur. Tarla farelerini yiyen köpek, kedi ve tilkiler enfekte olurlar ve bu hayvanların dışkılarıyla parazit yumurtaları dışarıya atılır.

Tarla fareleri ve insanda enfeksiyon en fazla karaciğerde şekillenir. Ayrıca kistler dalak, akciğer, böbrek, lenf yumruları ve kemiklerde de görülebilir.

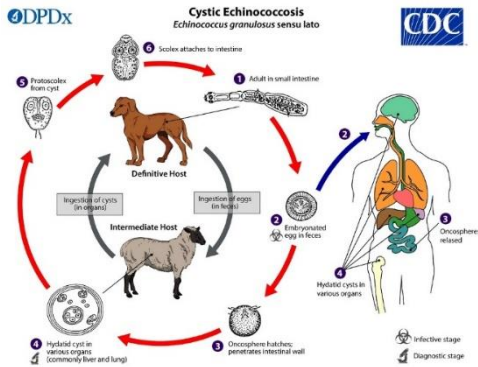
Echinococcus multilocularis kaynaklı alveolar kistlerinin etrafı bir bağ doku ile sarıdır ve bu görüntüsü ile Echinococcus granulosus kaynaklı hidatik kistlerden ayrılırlar. Yine Echinococcus multilocularis kistlerinin merkezinin peynirimsi yapıda olduğu görülür. Bu peynirimsi yapıdan dolayı da tüberküloz odakları ile karıştırılabilir.

Her iki enfeksiyonda da; son konakçılarda ince bağırsaklarda erişkin parazitler, insanın da dâhil olduğu ara konakçılarda ise fındık büyüklüğünden portakal büyüklüğüne kadar değişen boyutlarda içi sıvı dolu keseler larva formu olarak görülür.

Korunmak amacıyla hayvan kesimleri veteriner hekim kontrolünde ve mezbahalarda yapılmalı, ekinokok kisti bulunan organlar hemen imha edilmeli, çevreye atılmamalı, kedi ve köpeklere yedirilmemelidir.

Sahipli kedi ve köpekler ise her üç ayda bir tenya yönünden muayene edilmeli, üç ayda bir periyodik olarak koruyucu ilaç uygulanmalıdır.

Echinococcus granulosus

Echinococcus multilocularis

